

наступні специфічні ознаки: 1) всеохоплюючий характер контролю, що включає не тільки закони, але й будь-які інші нормативні акти; 2) децентралізоване здійснення контролю будь-яким судом, при розгляді будь-якої конкретної справи, якщо закон чи інший нормативний акт стосується конкретних інтересів позивача; 3) обмеженість кола суб'єктів права, на яких поширюється рішення органів конституційного контролю, оскільки вони є обов'язковими тільки для сторін процесу.

За американської моделі конституційний контроль здійснюється всіма судами загальної юрисдикції (наприклад, США, Аргентина) чи лише Верховними судами загальної юрисдикції (наприклад, Канада, Індія).

Друга – європейська модель конституційного контролю. Сутність даної моделі полягає у здійсненні конституційного контролю спеціалізованими органами, організаційно виокремленими з-поміж судів загальної юрисдикції, з обмеженою виключно конституційними питаннями юрисдикцією. Як справедливо відзначає М.В. Вітрук, «основна відмінна особливість європейської моделі конституційного контролю (відносно американської) полягає в тому, що конституційний контроль є єдиною (вичерпною) функцією даних органів...» [3, с. 52 - 53].

При цьому в якості органів конституційного контролю можуть виступати конституційні суди (Австрія, Болгарія, Іспанія, Італія), конституційні палати вищих судів загальної юрисдикції (Гвінея, Коста-Ріка, Парагвай), конституційні ради (Франція). Тільки цій моделі притаманний превентивний, абстрактний характер і обов'язковий конституційний контроль. Завдяки такому підходу конституційний контроль набуває цілісного, комплексного характеру і може здійснюватися послідовно й ефективно.

У теперішній час основними функціями органів конституційного контролю в більшості країн є: забезпечення верховенства і прямої дії конституції, її неухильного виконання усіма суб'єктами права на всій території держави; контроль за дотриманням дії принципу поділу влади, підтримання їхнього балансу і попередження можливості узурпації державної влади якимось державним органом; захист конституційних прав і свобод людини і громадянина; вирішення виникаючих конституційно-правових питань і спорів на основі підпорядкування політики праву, панування правових принципів і норм над ідеологічними догмами.

Вплив тих чи інших моделей конституційного контролю на зміст та обсяг органів конституційного контролю є перспективним напрямом подальших досліджень у даній сфері.

Список використаних джерел:

1. Георгіца А.З. Конституційне право зарубіжних країн. – Чернівці: Підручник. – Рута, 2001. – 431 с.
2. Шаповал В.Н. Сравнительное конституционное право / В.Н. Шаповал. – К. ИД «Княгиня Ольга», 2007. – 416 с.
3. Вітрук Н.В. Конституционное правосудие. Судебно-конституционное право и процесс: учеб. Пособие / Н.В. Вітрук – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Норма; ИНФРА – М, 2011. – 592 С.

Децентралізація публічної влади України в контексті євроінтеграції

Тодосієнко В.В., студент магістратури ННІПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент **Букач В.В.**

На сьогоднішній день в Україні досить гостро постає питання децентралізації публічної влади, що зумовлено, по-перше, політичною ситуацією, що склалась в країні, по-друге потребою оптимізувати

територіальну організацію влади відповідно до Євроінтеграційного курсу України. Даний процес відбувається не лише в федеральних країнах та країнах з історично впливовими позиціями місцевої влади, а й в нових членах ЄС. Децентралізація влади в Україні протягом тривалого часу дискутується багатьма вітчизняними вченими, що пов'язано з досить успішним запровадженням даного інституту в країнах Європейського Союзу.

Так, під децентралізацією публічної влади вважається спосіб територіальної організації влади, при якому держава передає право на прийняття рішень з визначених питань або у визначеній сфері структурам локального чи регіонального рівня, що не входять у систему виконавчої влади і є відносно незалежними від неї [1, с.15]. Так само під децентралізацією часто розуміється перерозподіл владних повноважень та обсягів компетенції між центральним та місцевими рівнями організації публічної влади із зміщенням акценту на місцевий рівень в частині здійснення заздалегідь окреслених і гарантованих державою функцій [2, с.7].

Аналіз Конституції України дає змогу зрозуміти, що ієрархія виконавчої влади, яка на даний момент існує в Україні, характеризується тим, що в системі державного управління наявна як централізація, так і децентралізація. Це, зокрема, підтверджується положеннями ст. 132 Конституції України, де зазначено, що територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території, поєднання централізації і децентралізації у здійсненні державної влади [3].

В державах-членах Європейського Союзу вбачається, що децентралізація є одним з провідних принципів формування демократичної держави. Дане положення закріплено в Європейській хартії місцевого самоврядування, де говориться про перерозподіл повноважень регіонам з метою ефективного використання внутрішнього потенціалу, заохочення регіональних ініціатив та розмежування функцій і повноважень між різними рівнями влади, а так само передбачено можливість пристосувати здійснення повноважень органами місцевого самоврядування до місцевих особливостей та потреб, адже саме у цьому і полягає цінність місцевого самоврядування [4]. Так, можна сказати, що децентралізація є однією з основних умов для держав-кандидатів на вступ до ЄС, на ній ґрунтуються всі галузеві політики, які розробляються і впроваджуються у межах ЄС.

Однією з головних умов повноцінної європейської інтеграції України є удосконалення системи державного управління і місцевого самоврядування, децентралізація влади, наближення до високих стандартів, передбачених Європейською Хартією місцевого самоврядування. У зв'язку з цим в Україні розроблено та схвалено Урядом Концепцію реформування місцевого самоврядування, мета якої – визначення засад розбудови оптимальної, ефективної системи належного місцевого самоврядування, підвищення якості життя людини за рахунок створення умов для сталого розвитку територіальних громад як самостійних і самодостатніх соціальних спільнот, члени яких матимуть можливість ефективно захищати власні права та інтереси шляхом участі у вирішенні питань місцевого значення.

Європейський досвід свідчить, що діяльність центральних органів влади може бути більш ефективною за умови їх реформування через децентралізацію, що дозволить їм звільнитися від надмірних обов'язків. Важливим у даному випадку є досягнення балансу між переліком завдань

(функцій) і розміром адміністративно-територіальної одиниці [2, с.7].

Доцільним буде навести приклад децентралізації публічної влади в деяких країнах ЄС. Так, наприклад, Велика Британія надала місцевим органам влади відносно обмежені (незначні) повноваження і в основному дотримується концепції централізованого управління, хоча Шотландія та Уельс в її складі мають широкі власні повноваження, власні парламенти та урядові утворення. Франція, навпаки, намагається забезпечити часткову децентралізацію, здійснюючи передачу частини повноважень на рівень департаментів. Для Німеччини властива система влади, у якій принцип децентралізації є основою побудови відносин між центральною владою та регіональними органами управління 16-ти федеральних земель, з одного боку, і системою органів державного управління і місцевого самоврядування – з іншого) [1, с.17].

Отже, на підставі вищезазначеного можна дійти висновку, що децентралізація відіграє важливу роль у становленні демократичної держави і є однією з фундаментальних засад сучасної демократичної системи управління, втіленням влади народу у специфічній формі і на відповідному рівні. Тож децентралізація влади на сьогоднішній день є досить актуальною проблемою та потребує вирішення шляхом дослідження, аналізу та використання досвіду держав-членів Європейського Союзу.

Список використаних джерел:

1. Мартиненко П. Ф. Децентралізація у здійсненні державної влади як конституційний принцип в Україні / П. Ф. Мартиненко // Українсько-європейський журнал міжнародного та порівняльного права. – 2001. – Т. 1. – Вип. 2. – С. 23.
2. Лелеченко А. П. Децентралізація в системі державного управління в Україні: теоретико-методологічний аналіз: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. наук з держ. управл.: спеціал. 25.00.01 / А. П. Лелеченко. – К., 2006. – С. 7–8.
3. Конституція України від 28 червня 1996 [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
4. Безверхнюк Т. М. Роль принципів «європейського регіоналізму» в організації вітчизняної системи регіонального управління [Електронний ресурс] / Т. М. Безверхнюк // Режим доступу: www.oridu.odessa.ua/news/bok/

Правове виховання в сучасному українському суспільстві

Филоненко В.В., студент ННПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент Мозоль Н.І.

За останні роки в Україні відбуваються зміни у всіх сферах людського життя, з'являється потреба у правовому вихованні громадян. Саме прийняття Конституції України створило міцне та надійне підґрунтя для здійснення правового виховання на якісно новій базі. Сучасна демократія вимагає від особи не лише досконалого знання правових основ, законів, а також усвідомлення нею власної ролі і значення у житті суспільства та відповідальності за долю своєї держави. Але економічна криза, неефективна політика державної влади щодо її подолання, політична нестабільність, невиконання передвиборних обіцянок, корупція в усіх ешелонах публічної влади тільки ускладнюють ситуацію у правовій сфері та впливають на процес втрати громадянами України не лише моральних, а й правових орієнтирів. Всі ці зміни віддзеркалюються у поведінці громадян. Зростає ступінь деформації правосвідомості, погіршується криміногенна ситуація у